

A természettudományi oktatásról

Az egyetem első feladata, hogy nemzete részére táglelkű és tágszemléletű polgárokat neveljen. A mai erősen fejlett és tagozott társadalomban a szaktudás fontos, de csak igazán úgy értékes, ha azt szélesebb emberi alapra építjük. A szakképesítésű szellemi proletáriátus, a „*homo unius liberis*” korunk egyik szomorú jelensége és veszedelme.

Mindenkinek, aki egyetemet végez alma matere falai közül kultúrszeretet és egy átfogó emberi műveltséget kellene magával vinnie. A XX. század legjellemzőbb mozzanata a természettudományok előre törése. A kutatás új eredményekre vezetett, melyek ismerete nélkül modern világszemlélet el sem képzelhető. Ezért fontos lenne, hogy az egyetemen olyan előadások is tartassanak, melyek a nem-természettudományi kari hallgatók részére hozzáférhetővé teszik a modern természettudományi kutatás nagy eredményeit. Ilyen exakt alapon álló természettudományi világnézeti tanszék a természettudományi kari hallgatók érdekeit is szolgálná, mert még a természettudományi kari hallgató sem kap sehol áttekintést a természettudományok összessége felett. Természetesen egy ilyen tanszékre nem egy filozófust kellene megnyerni, aki műkedvelő módon *ad hoc* egy kis természettudományt tanul, hanem inkább egy természettudóst, talán leginkább egy elméleti fizikust, aki megtanult tágasabban gondolkozni.

A természettudományok nagy eredményeinek népszerűsítése és átfogó áttekintése valósággal új műfaj, mely különösen az angolszász államokban virágzik és a természettudományi kutatás legkiválóbbjait sorolja művelői közé.

Megfelelő tanszék hiányában ilyen rendszeres előadások szervezése megoldható lenne az által is, hogy a meglevő tanszékek állanának össze egy ilyen előadási sorozat összeállítására.

A mai humanizmusnak egyik nélkülözhetetlen alkatrésze a tágasan felfogott természettudomány. A humanizmus halálát azok okozzák, akik túlmereven akarják meghúzni a humanizmus határait és a klasszikus történelmi és irodalmi szakokat élesen akarják elválasztani a természettudományoktól, a természettudományok kárára és a humanizmus vesztére.

A fentiek megvilágítására legyen szabad idéznem egy előadásom pár mondatát, melyet az 1936. évi Felsőoktatási Kongresszuson mondtam el:

„Ugy hiszem, hogy a humanisztikus tudományok művelői részéről a természettudományok gyakran találkoznak hibás megítéléssel. Korunknak a technika rohamos fejlődésével karöltve járó elanyagiasodásáért, erkölcsi eldurvulásáért s a fi-

nomult humanista kultúra kiveszéséért a természettudományokat teszik felelőssé, s a természettudomány lényegeként vélik felismerni a durvaságokat, kultúrátlanságot, s a természettudományok visszaszorításával az emberi kultúrának vélnek szolgálni. A „soffőr típusú“ embert veszik a természettudomány produktumának.

E hibás megítélés oka az, hogy sokan nem tesznek különbséget a mély, csupán igazságokat kereső természettudomány, s az arra felépült utilitárius technika között. A természettudomány egyetlen célja a legmélyebb igazságok, a legmélyebb bölcsesség, az Isten megismerése. Ha van felettünk egy magasabb értelem, melynek mindannyian teremtményei vagyunk, úgy az minden bölcséset nagy művébe, a minket körülvevő világmindenségbe fektette. Így ha a természettudomány a természet törvényeit kutatja, úgy az isteni bölcséset próbálja megérteni s megismerni azt, melynél mélyebb bölcsesség nincsen. A soffőr típusú ember éppen a természettudomány hiányos művelésének produktuma, aki a természet erőit csak a maguk felületes, utilitárius alkalmazásában ismeri, akit a természet nagyságának ismerete nem tett szerénnyé. Így a természettudomány nemcsak a legmélyebb morális principium, hanem egyúttal az elmének is legjobb élesítője, a nevelésnek, a gondolkodás tanításának legjobb módszere, mert lehet-e a bölcsességnek magasabb iskolája, mint az isteni bölcsesség, melynek útjait a természettudomány van hivatva megvilágítani.

* * *

Hogy a professzor úr ezen gondolatai Szegeden visszhangra találnak, annak bizonyítéka, hogy a Hamlet előadásunk gárdájának nagyrésze természettudományi kari hallgatókból került ki. (Szerk.)

Beszámoló

a Vegyészkamara eddigi szervezéséről

A „Phlogiston“ a megszervezendő vegyészkamara hivatalos lapja és első kézzelfogható megnyilvánulása a Szegedi Vegyészek egységes, összefogó mozgalmának. A vegyészek megszervezésére az első impulzust a Szegedi Egyetemi Ifjak matematikai csoportja adta. Az első ülésen felmerült szervezeti problémákkal kapcsolatos elgondolások keresztülvitelét a szegedi végzett vegyészek vállalták magukra.

Első és legfontosabb teendőnek látszott összefoglalni a vegyészek kívánságait és orvoslandó sérelmeit. Ezeket újabb ülésen memorandumba foglaltuk, melyet az illetékes minisztériumba juttatunk el. A siker érdekében elengedhetetlenül szükséges, hogy valamennyien egységes álláspontra helyezkedjünk.